

Vári Vince: A bűnözéskontroll hatékonyságának problematikája¹ - recenzió

MÁTYÁS Szabolcs²

A rendőri munka hatékonyságának mérése egyre nagyobb hangsúlyt kap nemcsak hazánkban, hanem szerte a világban. Évtizedekkel ezelőtt az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában voltak arra elsőként törekvések, hogy a rendőrség hatékonyabban tudjon működni. Ennek egyszerű oka volt. A piaczgazdasági elvek szerint működő országokban a rendvédelmi szervek minél inkább meg kívánnak felelni az adófizetői elvárásoknak, és „jó gazda” módjára bánni az állampolgárok pénzével.

A hatékonyság fejlesztése két irányban lehetséges. 1. A meglévő eszközökkel és erőforrásokkal jobb eredményt elérni; 2. kevesebb erőforrással legalább olyan eredményt elérni, mint korábban. Hazánkban a rendszerváltozást követően kezdődtek meg arra vonatkozóan a törekvések, hogy az állami szervek, így a rendőrség is hatékonyabban bányon a rendelkezésre álló forrásokkal.

A szerző, Dr. Vári Vince közel három évtizede dolgozik rendőrtisztként, több mint tíz esztendeje pedig a rendészeti felsőoktatás hazai fellegvárában, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán oktat, jelenleg egyetemi docensi beosztásban. A hatékonyság vizsgálata mellett egyéb területekkel is foglalkozik, amelyek részben kapcsolódnak a fő kutatási területéhez is (például bűnözésföldrajz).

A szerző által választott téma rendkívül aktuális, sőt talán aktuálisabb, mint korábban, mivel a rendvédelem területét is érintik a kedvezőtlen demográfiai folyamatok, ami belátható időn belül a hatékonyság kérdését is érinti majd.

A magyar nyelvű kiadvány külföldön jelent meg, amely nyomtatásban is elérhető. A monográfia 349 oldal terjedelmű, és rendkívül részletesen dolgozza fel a témát.

Az első négy fejezet az elméleti megalapozása a később leírtaknak. Sorra veszi a szerző a hazai és külföldi szerzők művei alapján, hogy mit értünk eredményesség alatt. E kérdés tisztázása meglehetősen bonyolult, mivel a rendvédelemben dolgozók sok esetben mást értenek a fogalom alatt. E bonyolult kérdés vezeti át az olvasót a második fejezetbe, ahol a bűnügyi statisztika útvesztőivel lehet megismerkedni.

¹ Vári Vince (2022): *A bűnözéskontroll hatékonyságának problematikája*. Chisinau: Globe Edit.

² R. őrnagy, egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Krimináltaktikai Tanszék, e-mail: matyas.szabolcs@uni-nke.hu

A harmadik fejezet a rendészeti és a különböző szervezeti modellekkel ismereti meg az olvasót. Számos olyan területtel foglalkozik a szerző, amellyel korábban a hazai szerzők egyáltalán nem, vagy csak érintőlegesen foglalkoztak, így ez a fejezet fontos forrásmű lesz hosszú éveken keresztül a rendészettudomány kutatói számára. A negyedik fejezet a rejtett bűnözéssel, illetve az objektív biztonsággal és a szubjektív biztonságérzettel foglalkozik, továbbá az ezekkel kapcsolatos anomáliákról fogalmaz meg gondolatokat.

Az ötödik fejezet a tömegkommunikáció és a média viszonyát vizsgálja, részletesen bemutatja a tömegtájékoztatás torzító hatását, ami negatívan befolyásolja a rendőrség megítélését.

A 6–9. fejezetekben a monográfia konkrétan a hatékonyságméréssel és annak szerepével, buktatóival, útkereséseivel és statisztikai nehézségeivel foglalkozik. A 10–12. fejezetek a hazai és nemzetközi gyakorlatot ismertetik, kiemelve azok pozitív és negatív eredményeit. A szerző a hazai rendvédelmi szervek esetében saját maga végzett empirikus kutatást.

A 13. és 14. fejezetek ugyancsak unikálisnak tekinthetők. A 13. fejezetben a szerző a bűnözésföldrajz és a teljesítménymérés kapcsolatát vázolta fel, amely hazánkban ismeretlen, egyes nyugat-európai országokban viszont több évtizedes múltra tekint vissza. Véleményem szerint a 14. fejezet tekinthető a könyv legértékesebb fejezetének, holott ez az egyik legrövidebb. A korábbi közel 300 oldal elméleti és gyakorlati ismereteire alapozva a hatékonyságmérést a gyakorlatban, matematikai képletekkel mutatja be a szerző, az ehhez szükséges modellek ismertetésével együtt.

Úgy gondolom, hogy Vári Vince munkája a hazai rendészeti szakirodalomban úttörő jellegű, mivel előtte korábban ezzel a témával ilyen részletességgel nem foglalkozott még senki sem. A nyugat-európai és észak-amerikai irodalomban számos ezzel foglalkozó mű látott már napvilágot, viszont a hazánkkal szomszédos országokban, tudomásom szerint, még nem foglalkoztak ilyen alaposan a témával, így ebben az értelemben nemzetközi szinten is úttörő jellegű a monográfia.

A kiadványt jó szívvel ajánlom, nemcsak a rendészettudomány művelőinek, hanem a gyakorlatban dolgozó rendészeti szakembereknek is, különösen a rendőri vezetők számára. Vári alezredes úr munkája olyan kapukat nyitogat, amelyek egyes országokban már évtizedekkel ezelőtt kinyíltak.

Az elmúlt közel egy évtizedben a hazai rendészettudomány rendkívül sokat fejlődött, s ezzel együtt a rendőrség is jelentős átalakuláson ment keresztül. A rendőri vezetők számos innovációt vezettek be, amelyek a rendőrség hatékonyságának a növekedését eredményezték. Úgy gondolom, hogy a rendészet területén sohasem mondhatjuk azt (és az élet egyéb területein sem), hogy hatékonyak vagyunk. Nem lehet a képzeletbeli székben hátra dőlni, mivel mindig lehet olyan újszerű megoldásokat bevezetni, amivel növelhető egy szervezet hatékonysága. E kiadvány számos olyan gondolatot tartalmaz, amelyek bevezetése és alkalmazása megfontolandó lehet, amivel tovább lehet növelni a magyar rendőrség hatékonyságát.

A szerző legújabb munkája egy több mint egy évtizedes kutatás és közel három évtizedes rendőri munka elegye. Vári Vince r. alezredes olyan alpművet rakott le a rendésztudomány képzeletbeli asztalára, amely hosszú éveken keresztül zsinór-mértékül szolgál majd a kutatók és a gyakorlati szakemberek számára egyaránt.